

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **JUDr. Mgr. R. M.**, proti odporcovi **Vojenskému úradu sociálneho zabezpečenia**, Špitálska 22, Bratislava, o návrhu proti nečinnosti orgánu verejnej správy v konaní o zvýšenie výsluhového dôchodku a odchodného, takto

r o z h o d o l :

Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia je povinný rozhodnúť o nároku navrhovateľa na zvýšenie výsluhového dôchodku a odchodného podľa § 105 ods. 4 zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v lehote šesť týždňov od právoplatnosti tohto uznesenia.

Účastníkom náhradu trov konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Návrhom na začatie konania z 28. mája 2010 sa navrhovateľ domáhal, aby najvyšší súd odporcovi uložil vykonať prvostupňové konanie o jeho nároku na zvýšenie výsluhového dôchodku a odchodného podľa § 105 ods. 4 zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 328/2002 Z.z.“) v lehote šesť týždňov na základe žiadosti navrhovateľa z 13. februára 2007 a rozhodnúť, či mu požadované zvýšenie patrí alebo nepatrí.

Z obsahu návrhu na začatie konania vyplýva, že navrhovateľ dňa 31. marca 2004 ukončil služobný pomer profesionálneho vojaka a rozhodnutiami č. 65101008552805/2 a č. 6510100855805/3 z 21. apríla 2004 mu bol od 1. apríla 2004 priznaný výsluhový

dôchodok ako aj odchodné, keď základ na výpočet oboch dávok bol podľa § 60 ods. 1 a 5 zákona č. 328/2002 Z.z. zistený z priemerného služobného platu v kalendárnom roku 2003. V januári 2007 Ministerstvo obrany Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) ako posledný zamestnávateľ doplatilo navrhovateľovi služobný príjem za 13 dní nevyčerpanej riadnej dovolenky za rok 2003, navrhovateľ preto požiadal odporcu o započítanie tohto služobného príjmu do základu na výpočet výsluhového dôchodku a odchodného. Odporca na túto žiadosť reagoval rozhodnutím o prerušení konania a v konaní nepokračoval viac ako dva a pol roka. Dňa 10. decembra 2009 odporca poslal navrhovateľovi upovedomenie, podľa ktorého jeho žiadosť z 13. februára 2007 vyhodnotil ako podnet na preskúmanie rozhodnutí č. 65101008552805/2 a č. 6510100855805/3 z 21. apríla 2004 mimo odvolacieho konania, tejto žiadosti nevyhovel a postúpil vec na rozhodnutie ministerstvu. Navrhovateľ listom z 24. marca 2010 požiadal ministerstvo o zabezpečenie postupu podľa § 50 zák.č. 67/1971 Zb. o správnom poriadku. Ministerstvo pod číslom KaVSÚ-5-13-2/2010 z 11. marca 2010 navrhovateľovi oznámilo, že podnet na preskúmanie právoplatných rozhodnutí odporcu ako nedôvodný odkladá. Na žiadosť z 24. marca 2010, ktorej kópiu navrhovateľ pripojil k návrhu, ministerstvo nereagovalo a nereaguje.

Navrhovateľ poukázal na to, že právoplatné rozhodnutia o priznaní výsluhového dôchodku a odchodného boli vydané v čase, kedy mu ešte nebol dodatočne vyplatený príjem za nevyčerpanú riadnu dovolenku za rok 2003. Ustanovenie § 105 ods. 4 zákon č. 328/2002 Z.z. ustanovuje podmienky dodatočného preskúmania priznania alebo zvýšenia dávky a jej doplatenia, odporca preto ako prvostupňový správny orgán sociálneho zabezpečenia vojakov mal o jeho žiadosti z 13. februára 2007 rozhodnúť, či už kladne alebo záporne.

Odporca vo vyjadrení z 1. júna 2010 považoval návrh na začatie konania za neopodstatnený. Uviedol, že navrhovateľ sa proti rozhodnutiam č. 65101008552805/2 a č. 6510100855805/3 z 21. apríla 2004 neodvolal, takže nadobudli právoplatnosť. Žiadosťou z 13. februára 2007 požiadal o prepočítanie a doplatenie výsluhového dôchodku a odchodného vzhľadom na to, že vo februári 2007 mu bol vyplatený služobný príjem za nevyčerpanú riadnu dovolenku za rok 2003 a v tejto žiadosti súčasne navrhol, aby konanie o nej bolo prerušené do času, kedy bude definitívne potvrdený spôsob stanovenia základu na výpočet dávok výsluhového zabezpečenia. Odporca rozhodnutím č. VÚSZ 17-20/2007 z 2. marca 2007 konanie prerušil. Vzhľadom na ustanovenia zákona č. 328/2002 Z.z. v spojení s § 3 ods. 2 a § 55 ods. 6 zákona č. 380/1997 Z.z. a § 119/1997 Z.z. ako aj

vzhľadom na viaceré rozsudky najvyššieho súdu v obdobných prípadoch *odporca dospel k záveru, že doklad o vyplatení služobného príjmu za nevyčerpanú riadnu dovolenku za rok 2003, vyplatenú v roku 2007, nebude mať vplyv na výšku priznaných výsluhových dávok, preto žiadosť navrhovateľa posúdil ako podnet na preskúmanie právoplatných rozhodnutí* a vec postúpil odvolaciemu orgánu podľa § 65 ods. 1 zák.č. 71/1967 Zb. Pokiaľ sa navrhovateľ odvoláva na ustanovenie § 105 ods. 4 zák.č. 328/2002 Z.z., toto ustanovenie je možné použiť len vtedy, ak poberateľ dávky dodatočne predloží relevantné doklady, ktoré majú vplyv na výšku výsluhového dôchodku a odchodného. V danom prípade predložený doklad nemá vplyv na výšku uvedených dávok.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd vecne príslušný podľa § 246 ods. 2 písm. b/ OSP po zadovážení si príslušného administratívneho spisu odporcu preskúmal vec bez nariadenia pojednávania (§ 250t ods. 4 veta prvá OSP) a dospel k záveru, že návrh je dôvodný.

Podľa § 250t ods. 1 OSP fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že je v konaní nečinný, môže sa domáhať, aby súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť. Návrh nie je prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis.

Nečinnosť je v podstate pasivita správneho orgánu vo veciach, ktoré mu boli predložené na rozhodnutie, aj keď niet žiadnej zákonnej alebo faktickej prekážky na to, aby správny orgán konal a rozhodol. Nečinnosť sa najčastejšie prejavuje v opomenutí predpísaných úkonov (napr. vykonávanie úkonov bez vedomia účastníkov, opomenutie predvolať účastníka) alebo v zbytočných priet'ahoch (v nerobení žiadnych úkonov) pri postupe správneho orgánu, ale môže sa prejaviť aj v tom, že namiesto rozhodnutia správny orgán tvrdí nedostatok právomoci a vec vybaví listom alebo informáciou, prípadne konanie zastaví záznamom v spise a pod.

Nečinnosť správneho orgánu je považovaná za postup. V základnom chápaní sa táto nečinnosť spája s nedodržaním procesných lehôt, ktoré ustanovujú administratívne procesné normy na rozhodnutie vo veci.

Na konanie o dávkach výsluhového zabezpečenia sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 84 ods. 1 zák.č. 328/2002 Z.z.).

Správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstarat' potrebné podklady pre rozhodnutie (§ 32 ods. 1 zák.č. 71/1967 Zb.).

Podľa § 105 ods. 4 písm. a/ zák.č. 328/2002 Z.z. dávka výsluhového zabezpečenia sa prizná alebo zvýši odo dňa, od ktorého dávka alebo jej zvýšenie patrí, najviac tri roky spätne odo dňa zistenia, že sa dávka priznala alebo sa vyplácala v nižšej sume, ako patrí, alebo najviac tri roky spätne od uplatnenia nároku na dávku alebo nároku na jej zvýšenie, ak sa dodatočne zistí, že sa dávka v nižšej sume, ako patrí.

Podľa § 84 ods. 2 zák.č. 328/2002 Z.z. na konanie o odchodnom a výsluhovom dôchodku profesionálneho vojaka je Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia povinný rozhodnúť do 90 dní od začatia konania.

Z administratívneho spisu odporcu číslo 85528 vyplýva, že:

- navrhovateľ bol prepustený zo služobného pomeru profesionálneho vojaka dňom 31. marca 2004;
- rozhodnutím č. 65101008552805/2 z 21. marca 2004 bol navrhovateľovi od 1. apríla 2004 priznaný výsluhový dôchodok zo základu pre výpočet 46 800,51 Sk, zisteného za rok 2003, v ktorom navrhovateľ dosiahol plat 561 600 Sk;
- rozhodnutím č. 65101008552805/3 z 21. marca 2004 bolo navrhovateľovi od 1. apríla 2004 priznané odchodné zo základu pre výpočet 46 800,51 Sk, zisteného za rok 2003;
- *podľa vložky záznamu o plate na rok 2003 - časti B, podľa ktorej vymeriavací základ navrhovateľa pre výsluhové a nemocenské poistenie bol 561 600 Sk, navrhovateľovi nebol vyplatený služobný príjem za nevyčerpanú časť riadnej dovolenky ;*
- navrhovateľ požiadal ministerstvo o vyplatenie služobného príjmu za nevyčerpanú riadnu dovolenku za roky 2003 a 2004 žiadosťou z 26. októbra 2006;
- podľa oznámenia ministerstva z 9. februára 2007 a 18. novembra 2009 *navrhovateľovi bolo v mesiaci január 2007 preplatených 13 dní dovolenky za rok 2003 v sume 20 280 Sk a za 12,5 dňa za rok 2004 v sume 19 890 Sk, spolu 40 170 Sk ;*
- navrhovateľ listom z 13. februára 2007, doručeným odporcovi 16. februára 2007, požiadal odporcu o prepočítanie a doplatenie výsluhového dôchodku a odchodného a započítanie

služobného príjmu za nevyčerpanú časť riadnej dovolenky za kalendárny rok 2003 a súčasne požiadal o prerušenie konania do času definitívneho stanovenia spôsobu určovania základu pre výpočet výsluhových dávok;

- odporca rozhodnutím č. VÚSZ-17-20/2007 z 2. marca 2007 konanie o žiadosti prerušil;
- listom č. 65101008552805/14 z 10. decembra 2009 odporca navrhovateľa upovedomil, že jeho žiadosť z 13. februára 2007 vyhodnotil ako podnet na preskúmanie rozhodnutí mimo odvolacieho konania, podnetu nevyhovet a vec postúpil ministerstvu ako druhostupňovému správneému orgánu;
- ministerstvo oznámilo navrhovateľovi odloženie podnetu ako nedôvodného listom č. KaVSÚ-5-13-4/2010 z 12. apríla 2010, doručeným uložením dňa 22. apríla 2010.

Základ na výpočet odchodného a výsluhového dôchodku profesionálneho vojaka sa podľa § 60 ods. 1 a 5 zák.č. 328/2002 Z.z. zisťuje z priemerného služobného platu v príjmovom najlepšom ukončenom kalendárnom roku a je rovnaký ako vymeriavací základ na určenie poistného na nemocenské zabezpečenie a výsluhové zabezpečenie.

Profesionálnemu vojakovi patrí za nevyčerpanú riadnu dovolenku alebo za jej pomernú časť *služobný príjem* zodpovedajúci počtu dní nevyčerpanej riadnej dovolenky, ak riadnu dovolenku alebo jej pomernú časť nemohol vyčerpať ani do konca nasledujúceho kalendárneho roku z dôvodov, ustanovených v zákone (§ 119 zákona č. 370/1997 Z.z.).

Vymeriavací základ na určenie poistného na nemocenské zabezpečenie a výsluhové zabezpečenie tvorí *služobný príjem* (§ 98 ods. 3 písm. a/ zák.č. 328/2002 Z.z. v spojení s § 119 zák.č. 370/1997 Z.z.), teda za splnenia všetkých zákonných podmienok môže byť služobný príjem za nevyčerpanú časť riadnej dovolenky skutočnosťou, majúcou vplyv na výšku výsluhového dôchodku a odchodného.

Z administratívneho spisu odporcu je zrejmé, že *ku dňu rozhodnutia odporcu o výsluhovom dôchodku a odchodnom z 21. apríla 2004* navrhovateľovi nielenže nebol vyplatený služobný príjem za nevyčerpanú riadnu dovolenku za rok 2003, ale *nárok na taký príjem a jeho výšku nebol známy ani odporcovi*. Navrhovateľovi bol tento príjem vyplatený až v roku 2007.

Neskoršie vyplatenie služobného príjmu za nevyčerpanú časť riadnej dovolenky za rok 2003 je okolnosťou, ktorá za určitých podmienok môže, i keď nemusí, mať vplyv na výšku vymeriavacieho základu na výpočet výsluhových dávok. Vzhľadom na to je podľa názoru súdu nevyhnutné sa s touto novou okolnosťou vysporiadať v novom konaní podľa § 105 ods. 4 zák.č. 328/2002 Z.z. a o nároku na zvýšenie výsluhových dávok z tohto titulu znovu rozhodnúť rozhodnutím, obsahujúcim náležitosti podľa § 47 ods. 1 zák.č. 71/1967 Zb.. Za danej situácie preto neprichádzalo do úvahy preskúmanie právoplatných rozhodnutí mimo odvolacieho konania. Pripustením takého postupu odporcu a správneho orgánu druhého stupňa by navrhovateľovi bola zamedzená možnosť podania opravného prostriedku v správnom konaní, resp. zamedzený prístup k súdu.

Z uvedených dôvodov najvyšší súd dospel k záveru, že odporca je v konaní o nároku na zvýšenie výsluhového dôchodku a odchodného navrhovateľa nečinný a že návrh na začatie súdneho konania podľa § 250t OSP bol podaný dôvodne, preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

O náhrade trov konania najvyšší súd rozhodol v súlade s § 250t ods. 5 v spojení s § 151 ods. 1 OSP tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia, lebo v konaní úspešný navrhovateľ náhradu trov nežiadal.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 12. októbra 2010

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Anna Koláriková